

Cruciter ostendit. ducit et ad patriam.
 Pinge thau fronte/ ne te gladi' iugulabit
 Hac cruce signatus cuius erit superu
 Bella fremunt/ profer certi vexilla triumphi
 Uisis hostis eis protinus effugiat
 Demonis ars et mille modis versutia tetat
 Pinge crucem veluti fumus inanis abit
 Felixa lux veluti iocunda serena micaret
 Mentē tranquilla pace frui tribuit
 Anthoniu talis augustinusq; beaui
 Lux et q; plures desuper irradians

Arcu' honore fuit ad a tali q; ab arce
 Mentis/ in eterna primit' inspiceret
 Vole mo pmit' et carcere carnis oportet
 Corporis ascensu querere vera prius
 Sacra representat sup omnia hostis sensus
 Signa vel obiecta mystica dona crucis
 Est foris/ est intus/ virtutu regula/ libro
 Christi pendentis sanguine scripta suo
 Est mod' hic ois diuin' scriptus amoris
 Cartam no aliam quere necessariam
 Cesset ia petere spso pia mes ab amico
 Pascit vbi vel vbi meridie recubet
 Ecce cruce' cerne/ neq; sic vaga p' alienos
 Custodes pecoz. nec malus error agat
 Edos despiciat fedos. fictosq; sodales
 Dic christo pastor tu mihi solus eris
 Finis legis amor christi de corde sereno
 Du bene scia mens/ dum neq; ficta fides
 Christ' ho de' e huc ergo time sua seruans
 Iusta. pio corde. fac ita/ saluus eris
 Finit editu p cancellariu in die beati luce:
 Anno. M. cccc. xxvij. lugduni.

Carminu suorū ho

nesta defensio decan ara lugduni vij. xij. dies ante vite consummatione.

Udit liuor edax vt mea carmia
 Desperit/ nitida veste carent/ ait
 Nec pulcris facies picta coloribz
 Vox est rauca sonans parum
 Ornatu varios si meretricula
 Nil virtutis habens nec solidu bonuz
 Querit/ q; stupor e/ fat sibi si placet
 Fallax/ alliciens procos
 Fucatos oculos hec stibio gerit
 Comit cesariem/ lubrica conspicit
 Assuescit placidis blanda/ pcar/ vaga
 Quos prostituit enecat
 At matrona grauis/ casta/ pudicaq;
 Qui natiuus adest color/ et decus
 Ut proffit satagit seria moribz
 Sponso quod placeat studet

Totam composuit cicta modestia
 Aultu ner ppium nent famule simul
 Linum lanas ve non petit extra
 Sollers artifica manu
 Non nequam petulans/ subdola/ fractaq;
 Vox/ sed suauē sonat cui rigidus ton'
 Quax ex oculis celica lux micat
 Sancta prole beatioz
 Frugi mensa sibi/ splendida/ sobria
 In qua psalterio rex dauid insonat
 Hymnos imparibz quos muneris ligat
 Detris carmen amicus
 Carmen tale cano sit pcul ethnica
 Dedax musa strepat his quibz est venus
 Aut mars delicia/ vanaq; numina
 Aoster solus amor iesus. // Iesus

Anagogicu de ver

bo et hymno glie doctoris psolatorij Ba giltri Johis de Berson Cancellarij parisiensi. Lugduni editum.

Gloria i excelsis deo p'ri filio
 et spu sc'to. Nihil ei pot' apri
 pferri volenti nobis de vbo
 et hymno glie smone mysticu
 v' anagogicu facere i noie p'ris et filij et spu sc'i.
 Et q; sapia mittit acillas suas vocare ad arcē quā diuin' dionysi' vocat mysticoz riu eloqoz sup incognitu sup splēdētē et subtilissimū p'ricē. Incipiam' velut ab ifima sapie acilla q; e gramatica p'supponētes ex ea. q; fm nois interpretatōez glia e qsi clara scz cū laude v' honore noticia. est ar honoz exhibitio reuerētie in signū virtutis. soli aut deo honor xvi'. Presupponam' insup ab eadē acilla sapie vocātis ad arcē. q; tres sūt grad' noticie gliosi dei videlicet positiuus p'p'atiu' et suplatiu'. Et h' aliter et aliter fm duplicē statū quoz vn' est viatorz. Ali' cōp'phensoz. put infra patebit deducēdo/ put in sup fm hos grad' Positiuū Compatiū uū Suplatiuū. clare patet verbū glie. Pri mo fm mysteriū regni dei. Deinde fm mysteriū fidei. Rursus fm gloriam dei eterni. Alterius deniq; multipliciter fm tempus et locū et modū beneplaciti tui deus. laxan do in verbo tuo rete verboruz nostrozum.
Gloria patri cū filio et spiritu sancto tan quā clara noticia. et lux lucet in tenebris et tenebre eam nō cōprehenderūt. Est autēz triplex tenebra. Una culpe. Alia pene seu miserie. Tertia defectibilitas nature. Pri ma in peccatoribus. Altera in viatoribus.

Anagogicū de verbo

post peccatū. Tertia in oīb; etiā beatis cū
tra deū. Gloria autē deo d' suplatiuo gradu
z vertice sublimissima z supincognita qui
est pelag'entis infinitū qui habitat lucē in
accessibile cui soli honor z gloria. Cui so-
li debet exhibitio supma reuerētie i signū
virtutis infinite. Sufficiunt intellectuali
creature duo grad' cognitōis diuine q' sūt
positiu' z cōpatiu'. Tertius s' suplatiu'
in quadā caligine z silentio veneret. Scia-
tur deniq; q' lux in tenebris lucet z tenebre
eā nō cōprehēderūt. quēadmodū triplices
sunt modi tenebrarū. Unus culpe Ali' pe-
ne seu miserie. Tern' defectibilitatis nate
In peccatorib; prime. In viatorib; scēde.
In omnib; creaturis etiam beatis tertie.
Quāob're pcludim' cū sapiente q' oīs per-
scrutator maiestatis. alius a spūs sancto qui
etiā pscrutat' pfunda dei. opprime' a glia.
peccator infelicitate. viator bon' salubriter
pprehēsor vel apprehēsor in p'ia felicitate.
Gloria p'ri cū filio z spūs sancto. fm my-
steriū regni dei describi pōt q' est noticia p-
ignozantiā habita fm vnionē supra mētē
hoc ē exp'sse dionysij quā possum' sub alijs
verbis tradere q' est vnio defectiua vel de-
fectio vnitiua in cognitōe z amore dei. sic
est enī defectio vnitiua in voluntate sicut in
intellectu. Circa qd' attendendū iuxta tripli-
cem gradū cōpatiu' nis grāmaticalis in me-
taphora fundatur q' defectio seu priuatio
vel tales termini dicentes negatōez in hac
materia nō accipiunt nisi put negāt vel p-
uant gradum suplatiuū vel simplr sicut in
beatis vel respectu cognitōis vel fruitōis
glorie p' statu vie. Alioq'n manifesta esset
p'radictio neq; dicere' plus aīa cognosce-
re p' eā q' lapis aut asinus p'pterea nō dici-
mus q' sit defectio solū. sed q' ē vnitiua de-
fectio vel vnio defectiua. Gloria p'ri cū
filio z spūs sancto. p'rigit hoīem esse fidelez
xpianū. hui' signū est q' diuin' Dionysius
incipit hāc noticiā p' oīem ad beatissimā
trinitatē. Trinitas inqt' supessential' z sup
de' z supoptime xpianoz inspectoz theoso-
phie dirige nos. Notet in primis. inuo-
catio trinitatis cui' nō habet in via cog-
nitio nisi p' fidē saltē. nō p' gloriā. Est igitur
hec noticia z inuocatio nō ad sensum sicut
cōstat nō ad imaginatōez nō ad intellectū
viatoris. Est igit' p' fidei mysteriū. Glia
p'ri cū filio z spūs sancto fm mysterium iure
vocat' theosophia xpianoz accōmodat'

q' theologia. Theosophia siquidē d' ma-
gis a sapore dei q' a logos qd' est sermo vñ
theosophia noīat q'li sapor dei. hoc vidit
qui dixit sapiam esse fm nomē suū q'li sapi-
dam sciam. Tribuit igit' diuin' Dionysius
magisteriū hui' theosophie ipi beatissime
trinitati vocans eā inspectozē theosophie
xpianoz. Ubi enī amor ibi oculus z inspe-
ctio. Prouenit autē ex amore dei benignit'
inspitiē xpianos cognitio fm mysteriū
que est vnitiua defectio. p'pterea primo ca-
pitulo in l'ra post oīem ad deū z exhorta-
tionē ad thymotheū sic ait. Dic autē vide
quomō nemo indoctoz auscultat zc. vo-
cat indoctos/paganos idolatras et phos
imaginā suā scia deuz posse p'phendi qui
tamē posuit tenebras latibulū ei'. Gloria
p'ri cū filio z spūs sancto. scōm mysteriū
fidei in viatorib; pōt dicere negationē seu
priuationē cognitōis dei fm duplicē gra-
dum suplatiuū z hoc vel simplr sicut i bea-
tis vel fm qd' z cōpatiuē respectu tmmodo
theosophie beatoz. qui p' mysterium fidei
nō cognoscunt. Notat autē ista negatio seu
priuatio vel defectio p' hāc p'positōem sup
exemplū statim in primis trib; adiectiuis
additis ad hoc substātiū trinitas. q' sunt
supessentialis supdeus supoptime. fm tria
que appropriant trinitati. Essentia vel vni-
tas quo ad p'ēm puida deitas quo ad fili-
um z optima deitas quo ad spūs sanctum.
Constat itaq; q' si essentia deitas et boni-
tas accipiant fm gradus cognitōis dei p-
mos. Positiuū scz z cōpatiuū. cōpetit via-
torib; talis cognitio. sed nō in suplatiuo g-
du qui est positiu' z cōpatiu' in beatis quā-
to minus suplatiuū dei gradū simpliciter
p'prehēdit. Gloria p'ri cū filio z spūs san-
cto scōm mysteriū regni dei vbi videt' nus-
de z clarissime de'. Hec tria vocabula sup-
essentialis supdeus et supoptime nequeūt
negare seu priuare suplatiuū gradū cog-
nitōis vie sed suplatiuū gradum cognitio-
nis patrie. Quis autē sit iste gradus patet
etiam dictis. Patet insup verus intellect'
et cōcordia grecoz z latinoz si cui; veritate
p'dictoz iudicent. latini sana tradentes et
diffinientes q' deus in patria clare videt' z
nude nō in theophanis solis. vel sac' sim-
bolis intelligunt' quo ad gradus positiuū
et cōpatiuū glorie. Greci vero ponūt dum
aiunt deū non videri cui; beato Dionysio
in theologia mystica primo capitulo l'ra f-

referendo ad gradū suplatiuū
patria vel fm qd' vt in via.
se impossibile est videre vñ
si sacra symbolis circūvolu-
lati vel circūtecu. sicut in er-
lūne celi videre nō p' aīa
hō sit admittē colorib; ve
Gloria p'ri cū filio z spūs
Hec tria fidei in via q' regi
elucidat' p' ma d' tione hāc
effiere neq; vnionē referē-
cam. Nō p'ntissima est vita
fufionis imo z itrib; ap-
dos in lege rei. Signū b'
tioni tradit' z vnites se
tes cū vo plures explanā-
tiones veras aut factas p' e-
les z imānes. Confess' aliq'
cognitōe hanc mltāz vo
scōlatica quo ad explicatōe
p'ob'it idē col' a con-
impossib'itas estmāta cog-
ho z terminis fm terminos
vitas palā facta est tra-
inudico adeo q' nec ap-
tas relinquit' illa cōtrad-
gnāte nebula. Itaq; si a
no. numq' p' aliq; rei i
gnoscere vel amare tē in
gradu sicut ipse cognoscit
Nōne p'ri nō debet q' nūq'
in cognitōe vel amore. S'
p'ri ne vites tā viatores q'
tū z amare multis modis
nō cōtēbit affirmatiū d'
vros statu suo mō. Et li-
et p'p'ia. cognoscit' hūc in vi-
fm vites vicit' Dionysius ca. i
theologia theologia se q'd' d'p'
Q'ni gra de vites cura cre-
affirmatiōe vt de incertan-
nō hēnt' hūc tā vites
fm cōtēti vinitatis. Et hūc
cta est te vites nōim. Et hūc
p'ria otinet' terra p' te hūc
bus sic te cōtēti hūc
Ternā theologia noīat hūc
mus nūq' in locis plimā
te symbolis hūc est filimā
ad rei. Quarta noticiā m-
nūc in fūm. Deniq; noticiā
leq'nt' in. i. v. v. ti. v. ti. v. ti.
de vites nōib' p'iderat'

referendo ad gradū suplatiuū simplē vt i patria vel fm qd vt in via. In q̄ de cōi lege impossibile est videre diuinū radiū: nisi sacris symbolis circūuolutū. vel circūuolutū vl' circūtectū. sicut in exēplo sensibili Lumē celi videre nō p̄t ab oculo corpali: si nō sit admixtū coloribz vel colorz sp̄cibz.

Gloria p̄ri cū filio ⁊ sp̄scō. Scdm̄ mysteriū tā fidei in via q̄ regni dei nō parū elucidat p̄ traditionē hāc scolasticā q̄uis efficere neq̄at vnionē defectiuā seu mysticā. Rō potissima est vitatio erroris ⁊ cōfusionsimo ⁊ irridicōis ap̄d̄ impios ⁊ aridos in lege dei. Signū h̄ est q̄ h̄ies reuotioni traditi ⁊ vniētēs se vel vnire putātes cū deo pluries explicauerūt suas reuotiones veras aut fictas p̄ errores hereticos ⁊ insanos. Confessi alij magis sobrie cognitionē hanc iusticiā doceri nō posse p̄ scolasticā quo ad explicatōem doctrinalē prohibuit idcirco eos a conatur vel studio impossibilitas estimata cognoscēdi. Nūc h̄o doctrinalis fm̄ terminos clarissimos et vltimos palā facta est traditio sine vborz inuolucto. adeo q̄ nec ap̄d̄ xp̄ianos idiotas. relinquit vlla cōtradictōis seu repugnātie nebula. Itaq̄ si q̄rat a fideli xp̄iano. nunq̄d̄ p̄t aliq̄s vel i via vel in p̄ria cognoscere vel amare deū in tāto ⁊ excellenti gradu sicut ip̄e cognoscit ⁊ amat seipsum? Nōne p̄tinē t̄n̄debit q̄ nihil p̄t equari deo in cognitiōe vel amore. Si rursus inq̄rit p̄nt̄ ne h̄ies tā viatores q̄ b̄ti cognoscere deū ⁊ amare multis modis? Fidel' h̄mōi nō cunctabit affirmatiuū dare r̄sum de vtroq̄ statu suo mō. **G**loria p̄ri cū filio ⁊ sp̄scō. cognoscit h̄ic in via. q̄tuor mōis fm̄ quos dicit Dionisi' ca. iij. de mystica theologia. theologia se q̄druplicē dedisse. **U**nā p̄riā de diuis caratētibz. i. p̄sonis affirmatiue vt de incarnatiōe vbi ⁊ hāc nō h̄em' Alterā de diuinis scripsit noibz fm̄ eētā diuinitatis. Et h̄c apud nos dicta est de diuis noibz. Sub hac theologia p̄riā cōtinet tertia ps de substātijs sp̄iali bus sic de celesti hierarchia ⁊ eccliaistica. Tertiā theologia notat symbolicā q̄ caremus nisi qz in locis plūmis tangit multa de symbolis h̄c est similitudinibz translatis ad deū. Quartā nomiat mysticā circa quā nūc insistim'. Deniq̄ notat. c. eo. iij. ⁊ cōsequē in. iij. ⁊ v. ⁊ i eplis ad gayū. ⁊ c. vij. de diuis noibz' cōsideratōes aliq̄s h̄ic

theologie mystice cōtētes. **U**nā ē q̄ optz eam esse breuissimā imo nō fm̄ breuē sermone. s̄ fm̄ mōis defectū sicut in silentio et caligine ⁊ ocio. ⁊ in h̄c casu sup̄intellectu p̄ defectū notationis h̄c ibi. Nonit cōsiderationē alterā q̄ p̄cedendū est in ablatōibus seu negatōibz ab inferioribz ad sūma q̄uis fiat p̄cessus opposito mō p̄ theologiā alteras positue p̄cedendū. **T**ācū redit in textu māifeste. qm̄ magis ē vita et bonitas q̄ aer ⁊ lapis ⁊ magis nō crapule et manie nō dici ⁊ intelligi. Tertia cōsideratio est ad intelligēdum difficillima fm̄ formā vborz. sed facillima si p̄missi grad' cōparationis notent. Dicit enī in fine. c. vltimo q̄ neq̄ est ei' vniuersal' positio / neq̄ ablatio. sed eoz q̄ post eā sūt positōes et ablatōes facientes ipsam neq̄ auferim' neq̄ ponim'. **V**ocat p̄terea cognitōis istā esse sup̄lucentē caliginē i obscurissimo qd̄ est sup̄manifestissimū. **C**ōsonat h̄c sūta vbi philosophi dicētis q̄ māifestissima nase sunt occultissima nobis. **S**i h̄o fiat cōparatio ad nrām cognitionē t̄m̄mō cōcordabis p̄ distinctiōes triplicis grad' cōparatiōis. Deniq̄ si est h̄ic p̄dictio. qz cū d̄z deus est sup̄ oē ens ⁊ nō ens. ly nō ens nō refertur ad purū ens: qd̄ est d̄s. qz tūc eēt aperta cōtradictio. s̄ refert ad modū cōgnitiōis q̄ creata p̄t cognoscere ens qd̄cūq̄. quia nō nisi finito gradu p̄ quo sit vbi seq̄ns. **G**loria p̄ri cū filio ⁊ sp̄scō. fm̄ mysteriū fidei in via. imo ⁊ regni dei in p̄ria cognoscit p̄ ablationē seu negatōis vel p̄uatiōnē. aut defectōem ab oī eo qd̄ est ens vel nō ens ad gradū suplatiuū referendo. **R**ō. qz sicut d̄s sibi soli fm̄ hunc gradū cognoscit eē ita sibi soli cōuenit fm̄ hūc gradū p̄fecte cognoscere qd̄ ē nō esse. **Q**m̄ oppositorz eadē est disciplina fm̄ p̄m̄. p̄ p̄terea nō p̄fecte cognoscit si ens simplē nisi cōcipiat p̄fecte qd̄ est ens simplē. hoc aut sol' deus ipse de seipso nouit. **D**icit ḡ sua cognitio mystica esse sup̄ omē ens ⁊ nō ens vñ ⁊ in prima eplā ad gaiū si quis ⁊c. inq̄t videns deū intellexit qd̄ vidit nō ipsum cōtēplat' est. s̄ quiddā eoz ab ipso extēntiū ⁊ cognitōis. **I**pse aut sup̄ animū et essentiā supercollocat vlt' nō cognoscendo neq̄ videndo cognoscit et ipsa fm̄ qd̄ melius p̄fectissima ignorātia sciētia est eius sup̄ oīa cognita. h̄c ille. **C**onstat itaq̄ qz ista māifestā includit ⁊ nō intelligibiles

Anagogicū de verbo

contradictōem si nō sit adaptatio concors
scdm tres grad^o spatiois q̄s ancilla thx^o
logie grāmatica nob tradit dictis mōis.

Becunda partitio.

Uerbū glie scdm mysteriū fidei se
pi^o apit^o & efficaci^o p dignā euchar
istie pceptōes spūale q̄ p hūana
industriā. Itaq̄ dñs n̄ ielus xps c^o spūs
reuelat mysteria. dixit inf cetera l^o euāge
lia non explicet postq̄ p̄misit. hic est calic
languis mei. mysteriū inq̄t fid ei qd p vo
bis effūdet. **Expt** hāc efficacā fuerat. cre
do sepe btissim^o dionisi^o q̄ p nimia tormē
ta positus in carcere sacp istō mysteriū ce
lebrauit. cui visibil^o affuit dñs n̄ ielus
xps cū ml̄tude āgeloy & seipz tradidit sa
crām̄ alt eide be. **Dionisio** dicet. Accipe
hoc care me. qd mor cōpleto tibi vna cuz
p̄re meo. meū ei est maxia merces tua. et
his q̄ audierint salus in f̄gno meo. **Subi**
iunxit. & p q̄buscuq̄ petieris impetrabis.
Oblecram igit te dionisi benignissime vt
nob impetres reseratōz mystice thxologie
tue q̄ntū expedit saluti n̄re. **Si enī** volū
tate hūana n̄ allata ē aliq̄n p̄ betia dicete
petro. q̄ntomin^o hęc mystica thxologia seu
poti^o thxosophia quā a d̄scio secretor pau
lo didicisse putat. **D** dionisi coopante
spūscō in x̄bo glie. **U**erbū glorie qd est
magnū pietatis sacm / qd māifestū est in
carne. viūficatū ē in spū & assūptū ē l̄ glia
quotidie p̄ntial^o exhibet in sacro corpis &
languis qd ē mysteriū fidei. **Fides** igit di
rigit nos ad mysticas visioes. **Spes** erigit
Caritas porrigit & attigit. **Dei** sapia re
ficit. **Par** sufficit. **Glia** p̄ficiat / fm̄ iseri^o te
ducēda. **U**erbū glie scdm mysteriū fidei
in eucharistie sacro nos inducit ad gloriā
mysterioy dei. qm̄ māifestat nob in carne
nra p̄ sensus corpales exteri^o & interi^o dñi
sub sc̄tis simbol^o dat se xps palpabilē oscu
labilē māducabilē imagiabilē. **Iustificat**
aut in spū nro p̄ illapsū spūsc̄i q̄ diffun
dit in cor n̄m. **Et** sic vñū est corp^o v̄r qd
est res h^o sacri & signū corpis mystici qd ē
vñū in codē corpe & eodē spū xps. sup est
tandē q̄ assumat in glia spūs n̄. q̄uis in
tetim vita n̄ra abscondita sit cū xpo in deo
S cū appuerit xps vita n̄ra. t̄fic & nos ap
parebim^o cū ip̄o in gloria. **U**erbū glorie
dū in hoc sacro nob māifestat in carne dū
iustificat in spū. nūc etiā & hic p̄ntial^o assu

mis in gloria. obmittamus interea de reo
gloriosas cognitōes q̄ p affirmatōes sūt
de q̄bo ē triplex thxologia. sic notatus ē ex
dionisio vna d̄sideratōe p̄cedēte veniam^o
ad q̄rtā q̄ fit p̄ oim ablatōem & oñdamus
quē admodū fides erigit ad illā. **Dimissis**
itaq̄ duobz gradibz cognitōis rei posituo
et spatio fides relinq̄tur i pura caligie
quo ad gradū suplatm̄ resp̄ci p̄re. **Q** si
q̄rat a fide. **Ad** qd dirigit spm̄ nostr^o. **R**ñ
debet ad caliginē. **S**ilr̄ dūz q̄rat a spe ad
qd erigit. **R**ñbebit ad caliginē. **P**orro si
q̄rat a caritate. **A**ui se porrigit. **Q**uid at
tingit. **L**ui se vivit. **R**ñdebet ad caligiez
Deniqz p̄seq̄ndo si fiat inq̄s̄tio. **Q**uid est
illa caligo. **Q**uid q̄so h̄nt in̄dere. nisi q̄ ē
cognitōis priuatio & amor^o defectio. **A**t
geat aliq̄s v̄lteri^o p̄q̄rens. **Q**uō p̄nt hęc fi
eri. **N**um caligo ē d̄s n̄. **N**unq̄d negatō
pōt esse affirmatio. **N**unq̄d ignorātia p̄t
esse sc̄a. **N**unq̄d vñio fit ad nihilū. qz cali
go qd est nisi priuatio. **P**rofecto in̄dere
pōtuerit. fides spes & caritas. q̄ si tā agunt
q̄ agunt. **E**t a q̄ agunt. **A**erre ab ip̄o d̄o q̄
caliginē inhabitat & lucē inaccessibilē. nō v̄t
q̄ simplr̄. s̄ in suo gradu supmo. q̄ est sup
incognit^o & sup lucēs & sublimissim^o vertex
ad quā nos dirigit orat dionisi^o. **I**nuocās
trinitatē sup essentialē sup v̄tū & sup opti
mū xpianoy inspectore & thxosophie cū re
liq̄s seq̄ntibz in textu. hunc textū expedit
repetēdo rumiare p̄pterea iunget postea
ad anagogicū nostr^o. hoc de hymno glorie.

Uerbū glie fm̄ mysteriū fidei qz sup
gredit duplicē gradū agnitōis glie rei po
sitūū & spatiū in q̄ se meditātes & p̄tem
plantēs exercēt tā cognitine q̄ dilectine
deficit total^o in se & recidit sup eū q̄ p̄ sim
plicitatē & in infinitū ē sub se. et p̄ maiesta
tē in infinitū supra se. **L**ōstat at̄ h̄mōi calū
vel excessū causari nō posse nisi ab infini
ta v̄tute. **E**t igit sūma defectio sūma refe
ctio te q̄ xps venite ad me oēs q̄ laboratis
et onerati estis & ego reficiā vos. **Q**ualif
aut p̄t spūs rōnalis & laborās & onerat^o pl^o
venire ad deū xpm̄ q̄ abijciēdo nedū labo
rem suūz nedū op^o p̄riū vel alienū s̄ dese
tendo semetip̄m. **Q**uid stas inq̄t **Aug^o**
et qd nō stas. dū in te stas. **P**roijce in deū
et suscipiet te. **E**t grego. **N**isi q̄s a seip̄o
deficiat ad eū q̄ sup ip̄m ē nō appropinq̄t.
Nec valet apprehendere. qd supra ip̄m est
nisi sciat mactare qd ē. **F**aciliter autēz ista

E

vicinē facit & credunt a
intelligenti ceperit hoc op
imo plane necia opus nec
spūsc̄i in r̄ps & locū et mo
su in multitudine mie su
fm̄ fidei mysteriū dūz ag
velerat se & oia sua. **A**tingit
se p̄ negationes gradatim
pl^o grā in eucharistie sacro
fidei recogit fidelis ala
na panis & vini. **E**t sic ve
sed p̄net p̄ntial^o corp
ter mei. **D** enī subūgit. **E**
languis dñi tui nūc
inquit. sed v̄munt d̄o v̄o
cant etiā corp^o ecclesie m̄
cat ab vno spū dñi tui me
vñus spūs aut apl̄s. **S**ub
mystici cū corpe v̄o. sic v̄o
d̄o ind̄t est d̄s de me q̄
est nec finit^o nec palis me
q̄ sc̄m spm̄ cognōscēdū
late sua. **S**icut tandē v̄
sa p̄ cognitōis defectū & sū
d̄vū p̄ defectōis illalūm
q̄ stiones v̄tutes. **A**u
fali gradu suplatio cōst
S agit aliq̄d. **S**i me
git ali qd. **S**i n̄vū spū
maraculū. **R**et̄is q̄s
fectōis v̄t abnegatōis in
qz **M**alip̄mū videt dicere
in patria qz nec alma q̄p̄
Ridēam^o ad fin gūla. **A**u
oimū s̄z creatōis cū sūe
Uerbū glie fm̄ mysteriū
v̄t v̄tem s̄ematū esse ad
mūditatē v̄t. **A**u
go: q̄na v̄t. in hoc aut nō
v̄t v̄t v̄t. **C**ōsiderem^o
similitudinē: & q̄na v̄t in
sua. **C**ōsiderem^o in ea cō
qua p̄ m̄cra capax est v̄t
nā & voluntatē p̄ceptōis
aut est aliud ip̄a capacita
litas nisi qdā imp̄sio p̄
tatis. **V**itans & hōitatis
ter et imp̄sioe prima v̄t
beatissime montan in me
scēdo et amido sū p̄m
emplās & similes. **D**icit aut
hec tra n̄a facit: qz v̄t m̄
imp̄sioe prima v̄t v̄t

dicunt. faciliter et credunt a fidelibus sed per
 intelligentiam experiri hoc opus hic labor est
 imo plane nec iam opus nec labor. sed actio
 spiritus sancti secundum tempus et locum et modum beneplaciti
 sui in multitudine misericordie sue. **U**erbum glorie
 secundum fidei mysterium dicitur agere ut rationalis anima
 deserat se et oia sua. contingit ut eadem etiam
 se per negationes gradatim exerceat. **Ex**
 pli gratia in eucharistie sacramento quod est mysterium
 fidei recogitat fidelis anima dum vidit accide-
 ntia panis et vini. **E**st hic deus tuus non inquit
 sed continet personam corporis et sanguinis
 dei mei. **D**eum subiungit. **C**orpus hoc verum et
 sanguis domini dei tui. nunquid est deus tuus. si
 inquit. sed unum deum deo tuo. **S**ignifi-
 cant etiam corpus ecclesie mysticum quod vivifi-
 cat ab uno spiritu domini dei mei. unum corpus et
 unus spiritus ait apostolus. **S**ubfert si corpus hoc
 mysticum cum corpore vero. sit dominus deus suus. **A**l-
 tior inquit est dominus deus meus quia nec materialis
 est nec finit nec temporalis. nec secundum carnem. ne-
 que secundum spiritum cognoscibilis est hic in mai-
 estate sua. **S**ic fit tandem ut deficiat a seip-
 sa per cognitionis defectum. et suscipiat a spiritu
 christi per dilectionis illatum. **R**emaneat autem
 questiones difficiles. **A**n secundum rationalis anima sub-
 tali gradu suplatio constituto sentit aliquid
 si agit aliquid. **S**i mere aliquid. **S**i dili-
 git aliquid. **S**i novum spiritus fiat et supernaturale
 miraculum. **R**ursus quibus est dominia talis de-
 fectus vel abnegationis in via vel in patria
 quia blasphemum videtur dicere ignorantiam esse
 in patria. quia nec anima christi illa habet in via.
Rideam ad singula. coniungentes alpha cum
 o. initium scilicet creatiois cum fine glorificationis
Uerbum glorie secundum mysterium fidei nostre
 trahit personam formatam esse ad imaginem et si-
 militudinem dei. **A**n et apostolus dicit quod vir est ima-
 go et gloria dei. in hoc autem non est distinctio
 viri et mulieris. **C**onsiderem hanc imaginem
 similitudinem et gloriam dei in prima creatioe
 sua. **C**onsiderem in ea eentiam suam fecundam
 qua per misericordiam capax est dei. et per intellige-
 ntiam et voluntatem princeps eius esse potest. **Q**uid
 autem est aliud ipsa capacitas et ista perceptibi-
 litas nisi quodam impulsio prime et eterne unitatis
 habitatis et habitatis putat anima naturali-
 ter et impulsioe prima figurat et eo aptat
 beatissime trinitati in memorando / cogno-
 scendo et amando suum principium efficiens ex-
 emplum et finem. **D**icit autem anima rationalis secundum
 hanc tria naturaliter agere ut meminerit dei secundum
 impressionem primam ut insuper cognoscat eum et

diligat indelibili figuratoe ad suum prin-
 cipium effectivum exemplativum. **Q**uocirca vo-
 cabitur hanc vitalis operatio vel actio aptitudi-
 nalis respectu dei naturaliter reiformis sim-
 plex et quiescens quod deleri non potest etiam in danna
 ut naturalis est. quia naturalia in eis dicere dyo-
 misio remanet splendida. quibus in malum si-
 ne sicut et in abusus resplendeat. **U**erbum
 glorie secundum mysterium fidei nostre tradit hominem
 reformatum esse in baptismo per gratiam. infu-
 sionemque virtutum habitualium et est hanc reforma-
 tio veluti quodam supraductio colorum reiformi-
 um ad lineamenta naturalis imaginis et similitu-
 dinis. **E**st insuper tante pulchritudinis et deco-
 ris ut reddat animam deo placitam gratam et acce-
 ptabilem. adeo quod si migret statim a corpore
 spiritus mortuola glorie decorat. **E**st autem hanc
 vita gratie spiritualis et habitualis operatio super-
 naturaliter reiformis et simplex et quiescens prae-
 ens et ornans similitudinem et gloriam create-
 rationalis anime. **T**ranseamus media vitam pegri-
 nationis istam quod est vitium discotina multu-
 plex et in queta et veniam ad vitam glorie quod
 faciendo vitam nate et gratie reiformis ad illas
 est continua simplicissima. quietissima et
 eterna. **C**oncludam igitur quod quantum vita pre-
 gnationis gratie reiformis initio creatiois et
 reformatiois sue necnon fini glorificationis sue
 in patria tantum de proficit simpliciter et qui-
 escit hic in via iuxta psalmiste questionem.
Dne quibus habitabit in tabernaculo tuo. aut quibus requie-
 scet in monasterio tuo. **D**e beniamin quibus est ha-
 bitat confidenter in eo sicut in thalamo tota die
 morabitur. et in humeros illius requiescet
Requie hanc optabat petrus in morte factus in
 extasi dum post vocem allatam a magnifica glo-
 ria dicit nesciens quid diceret. quia magis age-
 bat quod agebat. **D**ne beniamin est nos hic esse.
Faciamus hic tria tabernacula. **U**erbum
 glorie secundum mysterium fidei dum subintrat per
 abnegationes latibulum nubis tenebrarum et
 caliginis anime rationalis acta per spiritum sanctum rea-
 git secundum eundem spiritum iuxta illud. **D**ilectus meus
 mihi et ego illi. **E**t ita mere atque reficit quoniam
 de latibulo caliginis venit ad tabernaculum quod
 est circuitu eius. iuxta illud dauidicum postquam
 de deo dixerat inclinauit celos et descendit et
 caligo sub pedibus eius. **D**ehinc ascendit su-
 per cherubi et volavit. vola. super pedes veterum
Concludit et posuit tenebras latibulum suum
Lui resonat poetica fictio. **I**n sublime vo-
 lans nule se imiscuit aere. **S**uper additur
Et in circuitu eius tabernaculum eius. **C**onside-

Anagogicū de verbo

remus igitur velut in latibulo tenebrarum
in theatro ogia mystica que fit per abnegationem
in gradu superlativo ubi est veluti in morte
pdenso et umbrato. et in desertis seculorum. et
in montibus eternis. Et vere deus abscondit sal
uatore scriptis israel. Attamen in circuitu eius ta
bernaculum eius. Iuxta canticum ecclesie in circui
tu tuo domine lumen est quod nunquam deficiet ubi
constituitur lucidissimas mansiones. Et psalm.
In circuitu eius vitas eius. Spectat ad hoc
ola que seraphicum doctor tonauentura tradi
dit in itineratio mentis in tui sub capitulis
et gradibus ad hoc tabernaculum primum du
plicem gradum cognitionis dei positum et spiritum
Spectat in septimum capitulum ad latibulum
caligis et tenebrarum quod explicat suo modo non
contrarie ad nostrum hymnum glorie. Verbum
in mysterium fidei sicut non est in patria. sed
clara visio et fructus sic non ibi proprie loquendo
est ponere theologia mystica quousque de glie
neque in superlativo gradu que prius infini
tus est videtur aut amens. Pro cuius elucida
tione et tota materie consideremus sequenter
ad predicta quatuor modos speciales que spi
ritus deus per abnegationem. Unus est per simpli
cem fidem spem et caritatem. Alter est per inuesti
gationem philosophicam tamen modo. tertius per inuestiga
tionem theologicam qui spectat duos preceden
tes. Quartus per aptam et claram dei visionem. de
quo dicam ad prius. Ex alta beatissime virgi
nis. et epi gra. clarissime videtur deum per ani
mam filii sui. quo ad gradum cognitionis positi
uum et copatiuum. Abilominus dum extendit
se ad superlatiuum qui soli deo puenit illic ve
ficat videns que inattingibilis est sed non reflexe
critur aut non cadit in caliginem cognitionis
quoadmodum fit in via. sed in aperta visio
nem. Quam ob rem sua defectio non est eni
gmatica seu caliginosa vel tenebre. nisi cum
dicatur de Jobane baptista que fuit plene pple
ta non tollit ab eo gradum pplexie sed auget.
Proportionaliter inposito si materia non cogno
scit vel quantum de seipsum non ponit in sua co
gnitione de tenebrositas. Si enim sol clarior est
que hesperus aut lucifer. non ponit in ipsis he
sperus vel luciferus caligo tenebrarum. sed clari
tas sol superior predicat. Semper autem abula
mus per spem et fidem quantumcumque profecerit. co
gnitio nostra de dei lege cadit in in cognitio
nem per speculum et enigma.

Tertia partitio

De verbo glorie.

Excellens in verbo glie spiritus rationalis
vel intellectualis dum abulat ad dei
cognitionem actualem. nunc per inu est
gationem naturalem. nunc per simplicem fidem. nunc
per utrumque si plena fiat resolutio. semper fit
occasus vel defectio ad superlatiuum gradum
quo deus in se cognoscit se sicut inferiori fit vel
occurrit cognitionis et motus et potentias vitas
caritates. Quocirca dicimus ulterius quod actu
finito cognitio et affectio. quod uterque poterit
incidit per attingi obiectum infinitum. Et ita in
finitum quod est deus a finita potentia et actu fini
to memorabitur intelligitur et diligitur in propria.
Poterit igitur dici talis actus infinitus ter
minatiue vel obiective quousque in se fit finitum
quateratiue quemadmodum viceversa deus in fi
nito actu cognoscit omnem creaturam esse fini
tam. Quocirca potest quilibet creatura quantum
est finita dici infinita cognoscibilis. quod scilicet
infinito actu que deus est cognoscitur. Neque comp
lendi potest totaliter ab alio que a deo quousque ab
ania beatissima cognoscatur quantum habet de perfectione.
Sunt principalia intrinseca sua que in eentia
creature finita sunt et perfectionis limitate.
De tali scire loquatur philosophus describens scire
esse re per causam cognoscere. Intelligitur de pri
mis et creatis causis. que prima causa si per co
gnoscitur per demonstrationem vel aliter compre
di tamen plene nequit. **E**xcellens in verbo glie
spiritus rationalis procedendo ad cognitionem dei
tandem deficit et cadit in occasum. Sicut positio
nem philosophorum. maxime platonicoy quam recitat et
reprobat Augustinus in suo de civitate dei. quam
insuper aliter magnus explicat in suo de in
tellectu et intelligibili ex dictis philosopho
rum dimittendo pietatem fidei. Legatur in spale
capitulo. vltimum ubi concludendo dicitur quod spiritus
deletur precedere de cognitione in cognitionem
quousque fiat assimilatio ad causam primam. in
que sic substantificatur et formatur que iam non indi
gebit organo in sua contemplatione. **E**t hic
est inquit caducum aliis vite immortalis. Quousque
uis ista et filia videatur alte et speciose dicta
per philosophos et idolatras sunt tamen impossibilia
et per multos articulos parisiensem. prohibita et
excommunicata. propterea dimissis infidelibus
transseamus ad fideles etiam simplices dum
modo fundati sunt et radicati in fide spe et ca
ritate quousque iuuenimus fuisse martires et ana
choritas presens. Placeat autem sub copendio
primum insinuare modum sicut pueniendi ad su
percognitionem et supersplendorem et sublimissimum
verticem que sapientie que per ignorantiam cognoscatur

si quis a vno spiritu. Itaque spiritus
ma per hunc visum ad superlatiuum
cognitionis exultant. Et si
visum ad interiora vel amens
eentia intelligitur et vnit
et tamen deum theologia
obiecto et termino suo deum
theologos deum a vno
que circa alia vnt obiecto
vnto glie spiritus rationalis sic
spiritus per fidem spem et car
na intelligitur et volutat
tia sua in superlatiuo face
lo tuo immediate reapere
cem hanc potentiam termino
actionem ad solum deum et an
natiue vel obiective. et cum
visione necesse est que fiat per
caligo puenit lumen sem
et tenebra per etiam silent
ferunt. Quousque videtur quod
vel amor cognoscitur vel agi
gnitionis et amoris. Et in
ta est per difficultas que pro
seu tenebra seu latibulum
seu vntuunt. Sicut in
platiuum cognitionis vel a
uano preter non dicitur h
cui debito eentia. et que
de simplicis primatio vntu
iectum quod vntu bre vntu
de eentia. Nos autem in pro
uatione per negationem simpli
sati primatio cognoscitur de
simo. Non est apud sunt vel ta
line cognoscere quousque vnt
ferunt. Et certe quibus ree
tertia debet inspecta. **E**t
glie spiritus rationalis per hunc de
admirabilem vntu. am plus
rius in latibulum sine dms
talmati vel latibulum vntu
creature que per vntu. **E**t
nimitz nulli est ubi me dms
per vntu em cognitio et an
trus rei per vntu. Si vo
nus cognitio et amoris
gine sola per est primatio
est que negationem vntu
pnt nisi per affirmatiues
sati mala et ipertua nisi
feci. Quousque fit ipertua
in occasu et occubum. **E**t

tāq̄ a dñi spū. **T**rac̄ spūsc̄is dirigit ani
mā p̄ fidē vsq̄ ad suplatiū gradū diuise
cognitiōis exclusiue. **E**t sp̄ sp̄m erigit eas
vsq̄ ad interiora velamis s̄m aplm̄. **E**t p̄
caritatē illic figit ⁊ vn̄it̄. **Q**uelibet enī ista
tū trāi d̄rutū thxologicay h̄z p̄ immediato
obiecto ⁊ termino suo deū. **A**c p̄inde sc̄dm̄
thxologos d̄rnt̄ a d̄rutibz moralibz et alijs
que circa alia d̄san̄t̄ obiecta. **E**xcellus ī
v̄rto glie spūis rad̄lis sic eleuat̄ ⁊ actus a
spūsc̄o p̄ fidem sp̄m ⁊ charitatē s̄m mēo
riā intelligētiā ⁊ volūtātē radicatas ī eēn
tia sua ⁊ in supiori facie q̄ formata ē a so
lo deo immediate ⁊ capax est eius s̄m tripli
cem h̄c potentia t̄minat̄ immediate suas
actōem ad solū deū ⁊ attingit ip̄m terminū
natiue v̄l obiectiue. ⁊ cū hoc nō sit p̄ apertā
visionē necesse ē q̄ fiat p̄ caliginē. **E**st at̄
caligo priuatio lumis seu cognitiōis sicut
et tenebra put̄ etiā silentiū dicit̄ soni de
fectū. **D**iv̄i x̄o videt̄ quō possit̄ cognitio
vel amor cognosci vel agi p̄ priuatōem cog
nitiōis ⁊ amoris. **S**z in prioribz euacua
ta ē h̄c difficultas. qz priuatio vel defectō
seu tenebra seu silentiū nō dicit̄ simplē
seu vniformit̄. **S**z t̄m̄o respectiue ad su
platiū cognitiōis vel amoris gradū. **P**ri
uatio p̄terea nō dicit̄ hic negatiōez hitus
cū debito cōt̄ie ei⁹ quē admodū cecitas n̄
d̄z simplē priuatio visus nisi sit circa sub
iectū qd̄ d̄bet h̄re visū. nō enī lapis p̄rie
d̄z cecus. **N**os aut̄ in p̄posito accipim⁹ pri
uationē p̄ negatiōē simplici dū ponim⁹ q̄
sc̄ri priuatiue cognoscāt̄ deū sub gradu su
p̄mo. **N**ō ei ap̄i sunt vel debito res ita pos
itiue cognoscere q̄uis istud notet imper
fectionē. **E**t certe quibz res creata resp̄cū
dei dici debet̄ inspecta. **E**xcellus in x̄bo
glie spūis rōalis p̄ h̄mōi defectiōē super
admirabilē reficit̄. qm̄ plus vn̄it̄ deo since
rius atq̄ sublim⁹ sine quōis admixtiōe fan
tasmātū vel sordidū ⁊ inspectiōnū cuiusuis
creature q̄z per positiū. **Q**uo pacto sic: qz
nim̄ nullū ē ibi mediū int̄ deū ⁊ spiritū.
Priuat̄ enī cognitio ⁊ amor cuiuslibz alte
rius rei p̄ter deū. **S**i x̄o q̄rit̄ nūq̄d̄ termi
nus cognitiōis ⁊ amoris stat̄ ⁊ finit̄ in cali
gine sola put̄ est priuatio qd̄ā. **R**ndendū
est q̄ negatiōes ⁊ priuationes terminare n̄
p̄nt̄ nisi p̄ affirmatiōes v̄n̄ nec d̄us cogno
scit mala ⁊ inspecta nisi p̄c̄ ydeā boni ⁊ p̄
fecti. **Q**uid sit igit̄. **R**ndet̄ b̄s dyonisi⁹ q̄
in occasu ⁊ occubitu ⁊ defectiōe ineffabili

conūgit̄ ania ineffabilē ⁊ ignote ineffabilibus
et ignotis. **E**t itez ait̄ parit̄is alteritati⁹ et
concupiscētijs curisq̄ inclusis ⁊ supermūdane
explicatis. nos in diuinā monadē gregamur/
p̄terea vocat̄ h̄c defectiōē vn̄ionē sup̄ mētē
Rufus viuifica inq̄t̄ d̄rus diuisay illūinatioy
nū q̄ sc̄z fuit̄ s̄m positiū gradū abunde nos re
plet ⁊ restituit ac ouertit̄ ad congregātis p̄ris
vn̄itatē ⁊ simpliciā vn̄itatē. **A**ttēde q̄ iō nolat̄
p̄rem qm̄ in ip̄o est fontal̄ vn̄itas s̄m eūdē dio
nisiū. **Y**ul⁹ insup ⁊ spūsc̄is oēm gliam suā re
ferūt in gloriā deī p̄ris. **E**xcellus in x̄bo glie
spūis rōnalis per v̄hemēs ereratiū thxologicū
sil̄ ⁊ phisicū p̄t̄ eleuari ad apicē seu v̄tice theo
logie mystice cū auxilio fidei sp̄i ⁊ caritatis sub
limius q̄z rudis ⁊ simplex xp̄ian⁹. ⁊ hoc de cōi le
ge supra quā in ē spūsc̄is. **P**atuit̄ hoc v̄ltimū
in aplis idiotis at̄ alijs q̄z plurimis. **P**at̄ x̄o
p̄ris cōsideratio de doctoribz catholicis grecis ⁊
latinis et libris ⁊ traditionibz suis. **E**x q̄b̄ ali⁹
q̄ fortassis excerp̄ta iūgēt̄ inferi⁹ ad textū my
stice theologie dionisi⁹ p̄firmādū. **F**uit̄ aliq̄b̄
bonis ⁊ magnis viris h̄c doctrina p̄ sui p̄fun
ditatē in scandalū qz n̄ satis aduertebant aut
aduerrere poterāt modos locutionū de emine
tia dei super oēm creaturā. ⁊ q̄ t̄m̄ oibz ess̄ esse
et b̄n̄ esse. **C**oncluserūt itaq̄ ex isto seq̄ q̄ om̄is
creatura esset d̄s. qz de⁹ ⁊ suū esse sunt oīno idē
Sic aliq̄ iuriste ip̄osuerūt ioh̄ani. **S**coto trans
latori libroz dionisi⁹ posuisse ⁊ sūme in hoc lere
ticasse q̄ om̄is creatura ess̄ de⁹. **R**educit̄ aliq̄
positiōē d̄ vn̄iuocatōe entis creati ⁊ increati
s̄m rē vel ex natura rei aut s̄m realia vn̄uersa
lia ad errorē istū q̄uis hoc n̄ int̄dāt̄ illi. **E**x
Excellus in v̄rto glie spūis rōalis circa cogni
tiōem mysticorū eloquiorū n̄ principalē inuit̄
h̄siane industrie illā t̄m̄ non abijcit̄ sed exercet̄
Dudū postq̄z scolasticis lectionibz tractauerā
mus de thxologia mystica speculatiue per. xliij.
cōsiderationes ⁊ octo partitōes s̄m totidē ma
terias principales. **N**otauim⁹ postmodū duo
decim industrias p̄ practica et p̄ridē in vulga
ri ad sorozes scripseram⁹ de monte p̄tēplatiōis
certos grad⁹ ⁊ modos. **P**ria industria rei voca
tioni intendere. sc̄da p̄ria p̄lectionē aḡscere
tertia officiū vel p̄riū statum asp̄icere. q̄rta se
met ad perfectiōē extendere. q̄nta occupatiō
nes effugere. sexta curiositatē deponere septia
longanimitatē assumere. octaua passionū vel
affectionū origines an̄aduerrere. nona tēpus
idoneū ⁊ locū inq̄rere. decimo somno ⁊ alio mo
der̄iter indulgere. v̄ndecima meditationibus
pijs generatiuis affectū insistere. duodecīa

Anagogicū de verbo

sp̄m a fantasmatib' auertere. Porro dum in) terrogaret a me germanus. nicola. celestinus post inspectionē industriar istar. Quenā esset difficilior in practica? R̄ndit q̄ sp̄m a fantasmatib' auertere sensit hoc verissime. neq̄ p̄t hoc industria practitari q̄ p̄ theologā mysticā hic in via dū intellect' nr̄ dūct' est continuo tpi. **P**onit dñs alter' vt pri' libro de intellectu et intelligibili penultimū ascēsum i reditu aie ad teū q̄ efferat sup hoc / r̄ n̄ sic hoc ē sup cōtinuū et tps. **D**eist' ponit assilatiōes in vniōe cū deo vocat occasus alteri' vite p̄sonas i h̄ b̄to dyoniſio / si diuile gr̄e mun' tale tribuiss; in x̄po iesu dño nr̄o. qz ad hūc occasum x̄ps cōstitū via ductor vehiculū quē admodū de teo canit ap̄d luecium p̄bia. **P**ri'cipiū rector dux semita terminus idē. **C**onsonaret insup multa q̄ p̄mittit albertus de intellectu agente cū lumib' intelligētiar se iūgēre. **U**n̄ inq̄t. **M**ulti vocati p̄phetē ordinauerūt multas suppositiōes et ordinatiōnes. **I**sti certe fuerūt magici et idolatre q̄ p̄ teletras execrabiles et demoniacas. arbitrant' aias purgari ad p̄phetias et miracula faciēda de q̄ bus h̄c ap̄d Augustinū de ciui. dei. a septimo vsq̄ ad decimū. **E**t p̄ster in alijs q̄busdā capitulis. **I**pse enī sathanas q̄ coli vult vt de' imitatur sepe vel imitari fingit veros ritus et modos sacrificandi teo p̄ ordōnes p̄ ieiunia. p̄ castitatem et purificatiōes. **N**os autē soli dō sacrificiū laudis offerim' / et ad sc̄tōs āgelos suos hōies q̄ b̄tōs tanq̄ intercessores et administratores sp̄s p̄ electos supplicam'. **E**xcellus i x̄to sp̄s rōalis nō euehit ad theologā mysticā per raptus insanos q̄les fuerūt in sibillis et vatiōib' de q̄to historie et poete faciūt mētionē. sicut et scriptura sacra sic de phitonias et de balaā q̄ cadebat et ap̄iebat ei' oculos. **S**icut et epilentici n̄ nulli. q̄lis fuisse credit' machomet' / quē admodū p̄terea ponūt medici infinitas melancoliarū sp̄s et alienatiōes aīar vñ credūt simplices q̄ tales raptant in celū et cadūt i scenuz. aut in eodē statu p̄stant immobiles q̄ morib' inueit eos et velut gelu cōstringit. vñ p̄gelatio appellat' in mente. sicut tpe n̄so plures tales q̄ p̄phetias et visiones se diuūt' h̄re iactabant via im' et fallebāt sic et aliqñ fallebāt. **A**ccellus i x̄to glie sp̄s rōalis i theologā mystica se exercēs nō h̄z necessitatē vt in eo sit corporalis defectio qualis legit' de bonis etiam p̄phetis vt danielē ezechiele et silib'. **D**ionisi' enī nihil tale ponit exigi. frequēs insup exp̄ientia cōtradicit. **S**ed nec optz ad sup̄m etales excessus theologie mystice itelligentiā pure p̄currere q̄lis fuit i mul

tis philosophis qui fm Augusti. potuerūt omnia mūdāna transire et attingere primā cām. irridētes idcirco simplices xpianos nō potētes ad intelligentiā talē euehi. q̄ bus m̄det Aug. q̄ simplici fide tenēt certius et salubri' malū seu velū in ecclīastica nauicula q̄ p̄ducit ad celū. **N**on optz p̄terea sup̄m etales excessus theologie mystice fieri p̄ tale miraculū quō p̄tomartir stephan' dñi lapidare f̄ntēdens in celū vidit gliam dei sicut vincētius. sicut lauretū. sic b̄tus andreas. sicut felix. sicut de alioz sc̄tōz plimīs in raptib' et reuelatiōib' q̄les legunt' in apocalypsi Johānis. **D**e quoz differentijs et p̄rietatib' p̄his breuitas nō inq̄rit. **E**xcellus in x̄to glie sp̄s rōalis dū p̄ anagogiā p̄scendit in teū deserit oēs opatiōes vt sic nedū intellectuales et amīcabiles et dilectiuas. imo optz p̄sus actū p̄p̄riū et libez circa teū in sup̄mo gradu obiectalt' positiuē esse terminatū. **E**t qm̄ vixit istō x̄bū dux esse et repugnare dictis et scriptur' expositoz b̄ti dionisi'. imo et nr̄is hacten' de theologā mystica traditis quas in amore posuim'. **P**onem' in forma p̄ te simonio et intellectu taz h' q̄ p̄cedentiū textū dñi Bonauēture sup̄ dist. xiiij. q. ij. in fine. **A**d illd' inq̄t qd' vltimo obijcit de cōp̄hēsiōe dicendū q̄ p̄p̄hendere d̄z tripliciter. **U**no mō p̄p̄hendere est idē q̄ caritati adherere. **E**t sic accipit l̄x̄m. ad Augustinū si sc̄tis inq̄t es p̄p̄hēdisti. **A**lio mō est idē q̄ dare videre et perfecte amare sic ad philip. ij. **S**i quo mō cōp̄hēdā in q̄ cōp̄hēsiōe sū. **T**ertio p̄p̄hendere idē est q̄ claudere terminos rei. sic ē in cōp̄hēsiōe sibillis. **A**uz ḡ d̄z q̄ sc̄ti sunt cōp̄hēsiōes in patria. et q̄ x̄ps fuit p̄p̄hēsor. **D**icendū q̄ medio mō accipit. et sic h̄z veritatē. **N**az x̄ps videt dei imēsitatē / nec tenet hoc fide sed certissima cognitōe. hoc ē nouit deum immēsum. **E**cce p̄ hec dicta tres grad' cognitōis seu cōp̄hēsiōis dei lucidissima distinctiōe notatos conformit' ad p̄dicta. **S**ubiūgam' illd' qd' prin' idē doctor dicit p̄ x̄to p̄nti. **E**t si tu q̄ras inq̄t. an positiuē vel priuatiuē christus nouit teū immuēs? **D**icendū quodāmodo positiuē / quodam modo priuatiuē. **P**ositiuē quantum ex tendit se capacitas seu intelligentia. **P**ri uatiuē deinceps admirat' etiā illā p̄fundā et summā p̄funditatē diuise imēnitatis / si cur dicit psal. **A**d mirabil' sc̄a est sciētia tua

te me: hoc est si potero a
Ecce q̄ p̄p̄riatū cogn
quō magis in alio. **H**ec e
qua vocant' mystici p̄ abn
ciōem cocālis. **C**ōstat ar
de dilectio seu trānfica fr
du sup̄mo fructiōis / q̄ te
v̄finito q̄ ipsa cognitōe. **I**
inueni p̄nti a b̄to dionisi
cam theologā q̄ dicitur i
sine obiectalt' teo. **S**i
te dilectio vel ipsam dū
nē et relectiue. **A**nc ē ill
m̄tant' et v̄finit. **R**ueli
lapidat'. **Q**uanti m̄tes n
oi laude nec laudare sū
ci et laudādo dehis q̄ m̄
Lectio sum' p̄p̄riat'
glie sp̄s rōalis m̄tado n
p̄ relectiōem sūb̄lim' h̄z
summatiōis v̄idi sūe. **A**
b̄tis d̄p̄at' q̄ nec angeli
cōstant' p̄terate p̄sumi
tōnis arcam. **C**ōstat q̄
te v̄dē b̄tā in p̄finito
Recipi' v̄t te sup̄lan
tū cognoscēdo. p̄fici
patria cōnti p̄ gr̄m au
creat' et eleuat' fuerit
gentiā et v̄litate in gr̄
tuo vel cōp̄tuo q̄ p̄
ad v̄mone relectiōis. **L**
nes q̄ m̄fabulis etiā in
h̄re et v̄is admittit vel f̄
ceate delectatiōis. m̄
bili. v̄t ē altissimū certigū
v̄v̄m' soli et v̄nico sp̄m
fuit. **A**ndi' m̄e h̄z v̄m
P̄p̄hēsiō inq̄t et cognitiō
v̄re v̄gote v̄m̄q̄. **A**nc
sumet' m̄fabula sūm et v̄
ignora p̄ter: **P**̄finit' m̄
et s̄p̄m̄tate p̄ q̄ v̄m̄ v̄m̄
Sola v̄m̄tates p̄ exp̄
sunt alia d̄ v̄m̄ v̄m̄
hoc v̄ficulo **S**icut et
et in secula s̄ctis amē. **E**
alteri. **E**t p̄ cōfirmatiōe
ctiōne anoz: **I**gnor' v̄m̄
in suo de acta ar. **A**nc
rens se in cogitōe v̄m̄
est illd' dilectio q̄ m̄e
me tangere' h̄z v̄m̄

ex me? for. est et si potero ad eam. **De** ille.
Ecce quod potest privatiua cognitio in anima christi
quanto magis in alijs. **De** est autem cognitio
quam vocamus mysticam per abnegationem. I. defe-
ctum et occasum. **C**onstat autem quod non minus defi-
cit dilectio seu beatifica fructus ab illo. gra-
du summo fructus. quod de fructu se solo actu
infinito quod ipsa cognitio. **I**n signum cui non
inueni positum a beato dionysio tradendum. mysti-
cam theologiam quod dixerit ipsam terminari po-
sitivie obiectaliter in deo. sed vel nihil expressit
de dilectione vel ipsam dicit fieri per caligi-
nem et defectivie. **H**inc est illud iam inductum. imo
mirantur et deficiunt. **R**ursus in altero ex verbis
sapiens. **Q**uantum potes tamen aude quod maior
omni laude nec laudare sufficias. **P**oterit di-
ci et laudando deficiat quod defectio summa est re-
fectio summi quod perfectio. **E**xcellus in christo
glorie spiritualis intrado diuinam caliginem
per defectum sublimem huius dicere. **O**mnis co-
lumnationis vidi finem. **T**radit sententia
beatus hylari quod nec angeli nec archangeli
scilicet aut penetrare presumunt diuise genera-
tionis arcanum. **C**onstat quod hoc non potest intelligi
revisio beata in positivo vel operatio gradu.
Accipit igitur de suplativo quo per ignoratiam
tamen cognoscendo. proficit spiritus in via. imo et in
patria quantum per gratiam aut per gloriam magis ex-
ercitat et eleuat fuerit per memoriam et intelli-
gentiam et voluntatem in gradu cognitionis posi-
tivo vel copativo. quod per accedit efficiendo
ad unionem refectionis. **C**uius sunt conditiones
quod infallibilis etiam in via quod nihil potest
habeat erroris admixtum vel fatalitatis nihil
create defectibilitatis. nihil insidiarum dia-
boli. ubi est altissimum refugium. ubi solus vniuersus
deus et vnicus solus et vnicus spiritus. **S**i gratias quod
fiet istud. **A**udi nam me sed diuinum dyonysium
Ineffabilis inquit et ignotis mens ineffabi-
liter et ignote coniungit. **Q**uis potest hec verba per-
sumeret ineffabilia fieri et incognitionum
ignota perferre? **P**ossim? itaque doctrinaliter
et speculatio per quod nois veritate eloquii misterij
Sola vero trinitas per experientiam rei. **S**uper
sunt alia de christo et hymno glorie notatum super
hoc officio. **S**icut erat in principio et nunc et semper
et in secula seculorum amen. **D**ifferat in partibus
altera. **E**t per confirmationem dicitur filius et refectio
animatorum iungantur vltima verba hugonis
in suo de arra anime. **U**bi sic anima querit asse-
rens se in cognoscendo deficiere. **A**nima **Q**uid
est illud dilecte quod in eius recordatione aliquam
me tangere solus et tamen vixit atque suauiter

afficere ut iam tota quodammodo a memetipsa ab
alienari et nescio quo abstracti scilicet exhilarat
conscientia. **I**n obliuione venit omnis preteritorum
malorum memoria. **C**or illuminat. **D**esideria iocun-
dant. **I**amque alibi. nescio ubi me esse video et
quod quibusdam amplexibus amoris inuenio. **E**t ne-
scio quid illud sit. **E**t tamen illud spiritus retinere et nunquam
perdere toto alio meo labore. **L**uctat quodammodo
debilitat animam ne recedat quod spiritus amplecti desiderat
et quod in illo omnium desideriorum finem inuenit summe
et ineffabiliter exultat. nihil amplius querens. **S**ed sic esse
volens. **N**umquid ille est dilectus meus? quod dico mi-
hi ut sciam si ille sit. ut si denuo ad me venerit
obsecrare eum ne recedat. sed spiritus permaneat. homo. vere
ille est dilectus tuus quod visitat te sed venit inuisibiliter
venit occultus ut tangat te. **I**deo ut videat a te.
Venit nam ut totum infundat se sed ut trahat affectum
primicias quodammodo corrigit sue dilectionis. non ple-
nitudinem exhibet perfecte societatis. **E**t hoc est
quod maxime ad arram responsationis tue pertinet quod
ille in futuro se tibi videndum et perpetuo posside-
dum dabit. **N**unc aliquam ut quod dulcis sit agnoscas
se tibi ad gustandum preterit. **S**imiliter etiam ut interim
de absentia eius. **S**oleris quoniam eius visitatione ne
deficias incessanter reficeris.

Quarta partitio De veri- tate glorie

Glorificatio mutua patris et filij et spiritus sancti
postulabat fieri cum christus ait. **P**ater venit hora
ta clarifica filium tuum ut filius tuus clari-
ficet te. **P**orruerat quoque rex glorie spiritus sanctus in hoc
verbo glorie ad patrem deum glorie dicere. sed exprimens
exteri oculis subleuatis in celum fecit de verbo
glorificationis hymnum glorie dum armoniam addit
vocis. **H**ymnum quippe dicimus laudem dei cum cantico
Dunc esse hymnum coniungunt doctores de quod mar-
thaeus et marcus. **E**t hymno inquit dicto abiit in
montem oliuay. **N**on dubium quod post institutionem
et refectionem sacramentalis statim quoniam recesserat
iudas christus dixit teste iohanne. **N**unc clarifi-
catus est filius hominis. et deus clarificatus est in eo et
deus clarificauit eum in semetipso. **D**einde postquam
tenuit discipulos multa. **S**equitur de hymno glo-
rificationis seu glorie. **A**rruque enim tradit ex christo
greco. ubi gloria quasi clara seu clara. **P**ater venit
hora clarifica filium tuum ut filius tuus clarificet te
Proinde subiungens claritate inquit quam habui
prius quam mundus fieret apud te. dedit palam intelligi
quod de glorificatione qua habet in eternitate solus cum
spiritu sancto in gloria dei patris loquatur. **D**ocipm imitatur
ecclesia dum frequenter hunc hymnum glorie. **G**loria
patri et filio et spiritui sancto. **H**oc subiungit. **S**ic erat
in principio et nunc et semper et in secula seculorum amen.

Anagogicū de verbo

Glorificatio patris et filii cum spiritu sancto designatur fieri multipliciter sub his et alijs verbis. Uno modo complacenter et gaudenter et congratulatiue. quod scilicet complacet in gloria dei. Alio modo desideranter et exhortatiue. quod hec gloria manifestat per omnes creaturas spiritum rationales. Tertio modo reprobatiue et expressiue. sic opus sapientis dicitur sapienter et gloria eius. Dicitur autem gloria dei fieri vel augeri non in se sed dum manifestat. Fit autem manifestior iuste et iudicialiter. Dramus sub hoc tropo sanctificet nos in te. Adueniat regnum tuum. quemadmodum loquitur et hic christus per totum hymnum. Quomodo sicut dicit apostolus. Dei finis ait. Tu tradiderit regnum deo et patri. Sequitur. Quod autem subiecta fuerint illi omnia. tunc ipse filius subiectus erit illi qui sibi subiecta omnia ut sit deus omnia in omnibus. Intelliguntur hec per patefactionem generalem et perfectam non per noue glorie collationem in eternitate quam dicimus superlatiuum glorificationis diuine gradum ad quem omnia consumabuntur. Prefertim electi sub gradu glorie copatiui seu secundo constituti. et erunt sicut hic orat christus summam in unum. **G**lorificatio patris et filii cum spiritu sancto in beatis dici potest habere gradum. vel ut Bernardus loquitur modum sine modo. hoc est mysterium et arcanum quod loquimur et inquirimus. Apertum vero est scholasticum per precedentia si maneat clara et certa distinctio de triplici gradu seu modo quod idem est in proposito. Unum posuimus gradum glorificationis positum. Alter copatiuum. Tertium superlatiuum. At licet copatiuum gradus et superlatiuum presupponat positum. Verumtamen a propriam positum in gloria vite. Comparatiuum in gloria patrie. Superlatiuum in gloria eternitatis diuine. Quod si uoluerimus attendere quod licet hic gradus glorie sit sine gradu et modus glorie sine modo patebit primo ex ipsa distinctione et interpretatio de nobis huius. Eternitas quasi extra terminos entitatis. nunquam infinitatem illam exprimit dauidici hymni. Magnus dominus et laudabilis nimis. et magnitudinis eius non est finis. quo ad copatiuum patris. Et sapienter eius non est numerus. quo ad appropriatum filii. Et misericordia eius super omnia opera eius. quo ad clementiam et bonitatem spiritus sancti. Si quidem in omni re creata vel creabili ponitur modus. mensura. terminus. numerus et species. finis et ordo. Solus deus est sine numero. modo. mensura vel termino per quo sit sequens uerbum. **G**lorificatio patris et filii cum spiritu sancto in seipsis recte dicitur infinita et immensum non dum priuatiue sed positiue sicut quilibet gloria creature uiceuersa dicitur finita. nedum positiue sed priuatiue utrendo large nomine priuationis pro negatione. **R**ozificatio hec consideratio ad intel-

legendum proprias uoces scripturarum. Unde finitum dicimus illud quod habet terminos positionis seu posituos. sed intelligitur una negatio seu priuatio. quod ultra terminos illos vel finitum illud progredi non ualeat vel extendi. Infinitum uiceuersa dicitur negatiue. quod non habet terminos quibus circumscribat finem diffiniatur aut terminetur. Et hoc dicitur infinitum extra genus. Porro dicitur infinitum aliquid affirmatiue dum negat negationem in nomine finiti clausam. Aquipollent enim due negationes unam affirmationem. Consideretur acriter nominum istorum et similitum. talis significatio tunc non erit abstracta vel discors ista locutio. Gloria dei est gradus sine gradu/modus sine modo. Similitudine cognitione fruitione telestatioe quibus alie telestatioes addi possunt. Sed nunquam eternitas vel eternus deus seu trinitas claudit se suis terminis et comprehendit. Profecto sic assentire possumus et consequenter negare quod sub inferat. Ergo deus habet terminos. Non enim sequitur. Deus est infinitus terminus. ergo est terminus. vel terminus habet. Sed nunquam preterea anima christi vel marie uidet clarissime terminos eternitatis infinitos quibus eternitas seipsam circumscribit et diffinit. Sic Bernardus sequens uerbum declarabit. in cuius explanatione totum stat quod inquit mysterium regni dei. **G**lorificatio patris et filii cum spiritu sancto conspicitur et diligitur fruiuiue et obiectaliue in summo comparatiui gradus patrie / ab anima christi et marie. non tamen in superlatiuo formaliter et intrinsece quo beata trinitas se cognoscit et diligit tam obiectaliter quam intrinsece. Attendenda est hic determinatio ecclesie cuius approbatio doctorum modernorum quod duplex est beatitudo una obiectalis et terminatiua. et illa est solus deus sicut solo deo fruendum est. Altera est beatitudo formalis et intrinseca. consistens in duobus actibus qui sunt uisio et fructio cum tenetione seu possessione secura. Sunt etiam apud deum penitus idem beatitudo formalis et obiectalis. At uero distinctio maxima est in creaturis beatitudinis inter beatitudinem ipsorum obiectalem quam non nisi deus et formalis quam utique stat esse finitum intrinsece. et ab intrinseca beatitudinis dei differri uel distinguui. Etiam ubi ponetur quod deus per seipsum sine creaturis habitibus aut speciebus alijs illabendo formalis hanc beatitudinem in anima beata causaret. Concedunt hoc illi qui etiam contrariantur ecclesiastice determinationi. quod forte non dum

viderant eam. Tunc dicitur
vel te potius rei absolutum
creare nisi finita beatitudo
creata capacitate peccati
delectatione rei. nisi finita
ob necessitate est beatitudo
his spiritibus finitum quicquid
tudo quod uisus est motus aie
Etiam si ponatur quod anima est
magis beatitudo. sed expressit
et hanc seorsum nota videtur
sub hoc in intellectu quod glo
foculatur. Quibus obiecta
Ergo loquitur de deo quod
indulget. tot extra non
non placet. tot supra non
curulente. Quibus obiecta
tunc non rationando sed
in creaturis ut in oculis
totum solus. si in totaliter vel
aliud simile ut de lineis
geret centum suum. Accipit
pima et quod hanc tota in coode
con. Sic est in centro coode
citate indubitatitas esse
nec ad magnitudinem non
quod circundat cor totaliter
meritum cor ipas clam
alio ubi circuliter potest
se omnes et ualeat infra
citate quod finitum sunt. et in
tudo quod ad tria quod simpliciter
scilicet. Cuius profecto nec
tunc si finitum nec uere finitum
eternitatis sicut solo et tern
det finitum sicut et in per
bona seculorum amem. Quibus
trinitatis et eternitatis posse
sine tractant per uocem
notam. Deinde per ubi
Ternitatis uisus magnitudinis
uocem. Per quomodo uisus
insuper uisus quod uisus
suis extendit ad totum sensum
spirituales. Ternitatis uisus
rectum auditus est per uocem
Ergo quod uisus uidebat
ligit ex isto quod deus hanc
respectu uisus creaturam
uisionem suam hanc uisus
Glorificatio patris et filii
festat in dante pro
dante obiectaliter et
est. sed formaliter uisus

viderant eam. **C**edunt inq̄ q̄ de facto
vel de potentia dei absoluta nō p̄t eē d̄s aīe
create nisi finita b̄tudo formalis. q̄z nec
creata ē capacitatē p̄ceptiue cognitiue et
dilectiue dei. nisi finite et limitate. Quaz
ob rē necesse ē vt beatitudo create forma
lis sp̄ sit finita. quicqd̄ sit illa formal' beati
tudo / q̄ vtiq̄ ē mot' aīe a deo distinctus.
Etia si poneret q̄ aīa ess̄ su' motus. **N**ec
mḡ b̄ negat. s̄z ex̄p̄lit. **G**lorificatō p̄ris
et filij cū scōsp̄ / tota vid̄z a b̄t̄s et nō totalit̄
sub hoc intellectu q̄ gloria b̄t̄z finita est
formalis. q̄uis obiectaliter infinita. vel vt
Bregio. loquit̄ de d̄no glorie. tot' ē intra s̄
inclusus. tot' extra nō exclusus. tot' sub
nō p̄stat. tot' supra n̄ eleuat. tot' circa s̄
circūscript'. **V**eritas ista facili' inuestiga
tur nō ratiocinādo s̄z ex̄p̄licādo p̄ filia
in creaturis. vt de oculo lippo q̄ videt totā
rotā solis. s̄z n̄ totalit̄ vel totā albedinē. aut
aliud simile. vt de lineis circuli / si intelli
geret centz suū. **A**xēplū aīe rōalis appo
p̄ma t̄ q̄ sic tota in corde ē. q̄ tota ē extra
cor. **S**ic ē in centro cordis q̄ ad ei' simpli
citatē indiuisibilitas cētri n̄ eq̄tur. **S**icut
nec ad magtudinē nō molis sed virtut' aīe
q̄ circūdat cor. totalit̄ nō parificat. **C**ōti
net igit' cor ip̄az aīam totā s̄z n̄ totalit̄ sub
alio s̄z circūscriptibiliter. **I**psa vō totā
se p̄tinet et totalit̄ infra terminos sue capa
citatē q̄ finite sunt. et in hoc deficiat simili
tudo q̄ ad deū q̄ simpliciter infinit' ē et circū
script'. **C**ui' p̄fectio nec accrescit ex crea
turis si sint. nec decrescit si n̄ sint. **Q**ui sp̄ i
eternitatē sue solio et trinitatē trichinio se
det fixus. sicut etat in principi. et nūc et sp̄. et i
secula seculor' amē. **M**ulta de p̄ditōibus
trinitatis et eternitatē possent induci q̄ latit
sime tractant p̄ doctores et aliq̄ sub metz
notauim'. **D**eniq̄ p̄ v̄bo n̄o fac̄ illd̄ iob
Tonitruū inq̄t magtūdis ei' q̄s potent
intueri. **D**at primo intelligi q̄ null'. dat
insup̄ intelligi q̄ intuit' vel intueri vel vi
suis extēdit ad om̄s sensus tā corpales q̄
sp̄iales. **T**onitruū inq̄t ei' q̄d vtiq̄ ē ob
iectū audit' q̄s poterit intueri. **S**imile i
Erod. q̄ plus videbat voces. **P**orro col
ligit ex isto q̄ d̄ns h̄rat in silētio et caligie
resp̄cū cuiuslibet create q̄ ad cognitōem et
visionē suam sibi soli p̄p̄riā modo p̄tracto.
Glorificatio p̄ris et filij cū scōsp̄ mani
festat in d̄natis p̄ ordine iusticie quoruz
d̄natio obiectaliter et terminatiue infinita
est. sed formaliter et intrinsece finita. p̄p̄o

tionalit̄ ad ea q̄ dicta sunt de beat' ouersio
ue ad deū et ouersio a deo. **C**erte sicut ens
primū in suo gradu superlatio p̄p̄ndit a
se solo. sic et ei' p̄riatio nō essendi a se solo
valebit totalit̄ cōp̄hēdi. **I**nde fit vt ne
q̄z demōes neq̄z create aliq̄ plene intelli
gat p̄cti mortal' ignominia sicut nec glori
tia act' meritorij vel beati. **T**aliter enī iā
dixim' de ignorātia vel nō cognitōe cuius
uis creature. cui' cā principalis ē q̄ de co
gnosci et. neq̄t in summo. **S**up̄est igit' vt
superbia demonū descendat sp̄ vel ascen
dat ad nihilū. **G**loria vō b̄t̄z sp̄ descendit
in bonū. deficiendo vel p̄ficiēdo ascendit
mōis dict'. **I**uxta q̄d sum eret intellect'
mystici verbi q̄d b̄t̄s dionisi' appropriat
ipsi seraphin q̄ in eis sp̄ est mobile inces
sabile calidū acutū superfluidū et holocau
sti purgatiuū. **S**umit aut' hic mot' v̄l mo
tio lagissime videlz p̄ op̄atiōe q̄ p̄triat
ocio. et q̄ dicit **D**amascen' q̄ nulla res de
stituit. p̄p̄ria op̄atiōe. **S**ic enī et velle dei et
intelligere d̄z op̄atio q̄dā et motio et in an
gelis magis p̄p̄rie. **T**erra siq̄dē ē inertissi
ma om̄. h̄z nihilomin' suā op̄atiōem q̄ se
tenet et figit in loco suo. restringēs remo
uere volenti. **D**icit ḡ seraphin sp̄ mobile
sine interruptōe amoris in deū. **I**ncessa
bile sine deficiēdo. **S**emp̄ calidū. sine di
minutōe seu minoratiōe seu tep̄factiōe.
Acutū q̄z penetrat ad simplicitatē dei ve
lut ad centz. **S**uperfluidū. quū eleuat se ad
immēsitatē ei' velut ad circūferētiā. **D**olo
causti purgatiuū et reliq̄ q̄ sequit'. spectāt
ad tres acus hierarchicos respectu inferior
qui sunt purgare. illuminare. p̄ficere. **O**p̄a
tio igit' generale nomē est ad alias quibz
species / sonātes in motū. q̄ sunt. **M**otio. et
hec successiua. **D**utatio. et hec subita i sub
iecto. **F**acitō. et hec subita. **D**enihilatio q̄
aliter dicitur creatio. **Q**uarta est p̄ductio
in diuisiōi est immutatio q̄uis sit ibi ge
neratio et spiratō. **Q**uinta est actio q̄liter
forma influit in materiā. dans esse forma
le et intrinsecum. dicit ideo talis forma ve
latine ad materiā / qualis forma q̄ est deus
nullo modo pōt dici. **G**lorificatio p̄ris
et filij cū scōsp̄. q̄d ampl' ceter cognoscit et
amatur ab intellectuali create tam in via
q̄ in patria. **I**n via quidem per gratiam
vnam in se / et trinam in fide / spe et chari
tate cum adiutorio discipline christiane.
Exemplum duz quis videt aut sumit eu
charistiā. hic ē cognitio sensibil' exterior.

Super cantica canticoꝝ

Est et cognitio sensualis interior tã imaginaria q̄ estimatã respectu corpis xpi tã veri q̄ mystica. **H**ic p̄terea est cognitio rōalis fm̄ vtranz rōis portione supiorē et i inferiorē q̄ credim̄ speram̄ et amam̄ sp̄iales subias et sub teo vt aiam xpi vt angelos et sp̄is electoz. **H**ic est teniqz cognitio sup̄mental mystica et anagogica ip̄ suas simplicissime veritates in vnitã trinitatis. **C**oncordãtie sunt plurime nota tim illa iã comēozata ab ap̄lo. **M**anifeste in q̄t **M**agnū est pietas sac̄m qd̄ manifestatū est i carne. et hoc qd̄ ad duplicē primū cognitōis modū. **I**ustificatū est i sp̄u quo ad tertiu. **A**ssumptū est in gl̄ia quo ad q̄rtum. **A**eneas ergo p̄ reglã q̄ ql̄is ē in cognoscēdo et amādo deū xpian̄ talis est sibi in retribuēdo de. **E**go dilecto meo in q̄t sponsa. **E**t ad me cōuersio ei. **G**lorificatio p̄ris et filij cū sp̄is facta in b̄tis repitur aliq̄n vici formal̄ eo q̄ imēdiate fit p̄ eēntiã sine specie media q̄ sit rō cognoscēdi diuinã eēntiã. imo p̄ candē sp̄em aut formã q̄ d̄s agnoscit seip̄m aia b̄tã cognoscit deū. **A**ddūt aliq̄ q̄ etiã act̄ beatific̄ caracteris seu forme/nōnisi a diuina sapientia et eius eēntia dū obiectiue videt. **U**n̄ et si diuina eēntia subtraheret se i rōe talis caracterisatiōis seu formal̄ figuratiōis fm̄ imaginē b̄tissime trinitatis. creatura nullo mō possit dici b̄tã. neqz intuitiue videns deū. Imo est implicatio quē ad modū implicat creaturã esse et deū se subtrahere in rōne efficientis. **N**otādū est igit̄ p̄ cōcordia doctor̄ q̄ d̄s pp̄rie dicit forma fm̄ tres cōditiōes forme veniētes. **F**orma enim d̄z qz est in se formal̄. siue sit ab alio siue nō original̄. sc̄do qz dat esse formale. tertio qz tenoiat aliud eē. **C**onstat aut̄ q̄ de h̄ esse in se. et q̄ dat esse oī creature. et q̄ oēm creaturã denoiat esse tanqz p̄cipua sue ex̄itice causa. **S**ic enī dicit boetius in q̄libet creatura esse aliud quo est. et aliud qd̄ est. **Q**uod intelligi aliud neq̄t nisi de deo quo denomiãt̄ existere creat̄a. **D**octores igit̄ ponētes deū esse b̄titudinē formalem. accipiūt formã isto mō et nullo alio. **N**ec volūt q̄ de sit formalis beatitudo inherēs vel cōstituēs sicut forme accidentales vel subst̄ntiales inherēt et cōstituunt. q̄uis illapsus forme diuine sit p̄fectior et int̄mior rei cuiuslibet q̄ possit esse forma sue materie vel accidēs subst̄ntie. **I**ta qz res q̄libet pl̄ dependet a causis ext̄inse

cis q̄ ab intrinsecis suis q̄ sūt forma et materia q̄ vtiqz nequnt esse sine cā extrinseca efficiente/exēplante seu formate et finiente. **P**orro si doctores tal̄ se resoluūt nō sunt strati articulis p̄senti. q̄ de non possit esse forma vel formal̄ beatitudo creature. **Q**d vtiqz v̄p ē de forma inherēte vel intrinsece cōstituēte. **S**ūt q̄ necessario dicunt esse formã mediã vel sp̄em in beatitudo quā noiãnt lumē gl̄e iuxta determinatōes ecclesie requisitã. **D**icit aliq̄ sufficere p̄rim̄ de potentia rei absoluta deū et aiam sine tali lumē ad beatificandū p̄ formalē illapsū. **Q**uicq̄d tñ dicit hinc et inde necessario ponēd̄ ē motus intellect̄ et volūtatis q̄ vtiqz formosus est illūinosus et speciosus. **E**t hūc vocam̄ formalē b̄titudinē sine quo impossibile ē creaturã esse b̄tã. etiã de potentia rei absoluta. **I**mplicaret enī sicut p̄t̄ intuiti quicq̄d dictus fuerit de necessitate habitū distinctoz ab actibz istis. **G**lorificatio p̄ris et filij cū sp̄is fit p̄cipue et principalit̄ in mēte q̄ sola pp̄rie ē ymago et gl̄ia b̄tissime trinitatis. **E**ssent h̄c rememorāde distinctōes pl̄ime d̄ diuersis aie potentijs et ear̄ officijs. marie quō diuidit̄ aia a sp̄u et sp̄is a mēte. et q̄les sunt actus sp̄is et mētis. **Q**uēadmodū isup sola mēs ponit̄ in sup̄mo vertice vel culmē vel arce totus aie et potētiar̄ ei q̄ respicit p̄ obiecto et fine pp̄rio solū deū memorādo intelligendo et volēdo pure liberalit̄ q̄uis imobilit̄. **S**p̄is aut̄ et mouet̄ liberalit̄ et arbitrarie et p̄tingēt̄. **M**irabilis p̄ris ē diuisio anie et sp̄is quē facit fm̄ aplm̄ s̄mo v̄v̄i et efficac̄. **S**ed est sup̄admirabilior diuisio sp̄is et mētis q̄le dat intelligi paulus cū dicit de fm̄de rei q̄ est discretor̄ intentionū et cogitationū cordis put̄ in quodā metro reducim̄. **A**rbitroz̄ insup q̄ h̄c mens in cāticis noiãt̄ aia vt ibi. **D**ic mihi quē diligit̄ aia mea. **E**t in cātico marie **M**agnificat̄ aia mea de. **N**ō ei veniēter intelligi p̄t̄ de aia sensuali. nec de p̄cise rōnali. **A**nia igit̄ est mēs q̄ manēs sp̄ i arce dirigit̄ amorē suū v̄nica in v̄nicū deus sola ad solum. diligens ad dilectū. **E**xemplo sollequij respectu solis. vel ferri respectu magnetis aut poli. **D**icuntur ista speciose facillit̄ et scholasticē. **C**reduntur p̄terea simplici fide sed rara ē felicitas experiri. **E**xp̄unt tamē aliqui h̄c in via fortassis etiã finalit̄ reprobandi. vt qui gloriã in domino/gloriã vt timeat.

Affirmo enī q̄ timores ipsi
cobi credit̄. imo et aliq̄ mō
naturalis gl̄ōsida. et v̄tem
lum suū. fuit timore tra
git̄ et dicit flagellat̄. **E**
tos q̄ timētes et tremētes
sub fuerētia maiest̄at̄
glorificat̄ h̄m̄m̄ gl̄orie.
li voce dicit̄. **S**actus san
sabat̄. pleni sunt celi et
non formiter ad d̄s fr̄e
cens. **G**loria p̄ris et filij
in p̄m̄. et n̄c et sp̄ et i se. se.
tra q̄ h̄m̄ app̄oiat̄ ad cam
pp̄oiat̄ n̄m̄. **O**mn̄a t̄ro b̄
glorificat̄ v̄m̄m̄ t̄m̄
magnificat̄ anima mea d̄
Est anagogicū et v̄t̄
a iob̄ine cancellano p̄senti
no. **E**t c̄c̄. **E**t
nes principales in q̄t̄
basen̄. **S**iderationes. **A**
te notule seu v̄t̄ba p̄
ad numer̄. in 4. et d̄c̄. **P**
te **P**ercedissim̄ p̄re d̄
p̄fule et comite lugdun̄
tum. nostre p̄ granatō
ceprore.

Epithalan

am̄t̄roloḡ. **R**actel
et ractel. **R**actel

Oro p̄ certus cap̄
oro sacros p̄
p̄r̄fidem sc̄am̄
Jacob amas me.

Pet̄ greges n̄ros
p̄p̄s formosum v̄m̄
Et p̄ d̄m̄es n̄t̄idol̄s fo
Ractel amo te.

Ractel amo te.
Rector et h̄m̄p̄m̄s b̄d̄
Robilem d̄m̄s v̄m̄m̄ ad
Ractel amo te.

Ractel amo te.
Ractel amo te.
Femina fortē v̄m̄m̄
Annus effulget sp̄is
Ractel amo te.

Ractel amo te.
Ito h̄m̄s te gelid̄s p̄r̄
Affrice f̄r̄tes p̄cagat̄
Scylla nil terret n̄p̄l̄
Ractel amo te.

Si tonet̄ celi crep̄m̄ fr̄

Asimo enī q̄ demones ipsi iuxta dictū ia
cobi credūt. imo et aliq̄ mō intelligūt per
naturalia splēdida. ⁊ tremulcūt. s; in ma
lum suū. qz suū timore trahūt quo refu
giūt ⁊ odiūt flagellantē. Contrarie ad lea
tos q̄ timētes ⁊ tremētes ⁊ in se deficien
tes sub fuerētia maiestatis laudāt diligēt
glorificant hymnū glorie. vna ⁊ incessabi
li voce diceñ. Sāctus sanct⁹ sc̄tus dñs ds
sabaotb. pleni sunt celi ⁊ terra gloria tua
Non formiter ad q̄s frēq̄ntat ecclesia di
cens. Gloria p̄ri ⁊ fi. ⁊ sp̄s sanc. Sicut erat
in prin. ⁊ nūc ⁊ sp̄ ⁊ i. se. se. Amē. Deo glo
ria q̄ hinc appositū ad canticū marie iuxta
ppositū n̄m. Utinā deo bñplacitū ⁊ eidez
gloriosissime virgini m̄ri ⁊ filie Cum q̄ sp̄
magnificat anima mea dñm. Amen.

Finit anagogicū de verbo ⁊ hymno glie
a iohāne cancellario p̄fien. lugduni. An
no. M. cccc. xxviii. Et continet q̄tuor p̄titiō
nes principales in q̄p̄ q̄libet sunt decē ver
ba sen p̄siderationes. Et in x̄su q̄libz mul
te notule seu verba p̄ l̄ras alphabeti vsqz
ad numer. 124. ⁊ decē. p̄resulati tūc agen
te Reuerēdissimo p̄re dño amadeo archi
presule ⁊ comite lugduñ. p̄imate gallia
rum. nostre p̄grinatōis beniuolissimo p̄
ceprore.

Epithalamium misti

cum theologi ⁊ theologie. Sub typo iacob
et Rachel. Rachel loquitur.

Oro p̄ ceruos caprealesqz campi.
Oro sacros per amoris ignes.
Per fidem sc̄tam dec̄ ⁊ honore.
Jacob amas me. **J**acob r̄ndet.
Per greges n̄ros iouū per a m̄os.
Perqz formosum virid ens salictū
Et per illimes nitidosqz fontes
Rachel amo te.
Rusticum si me genuit dei foris
Rector ⁊ si sim positus bidentū.
Nobilem claris titulis adauctam.
Rachel amo te.
Lucis eterne speculum decorum.
Feminā fortem teais omne sponsi.
Quius effulget species honora.
Rachel amo te.
Ivo si sus te gelidas per alpes.
Affrice sirtes paragrato tutus.
Scylla nil terret nihil ⁊ charibdis
Rachel amo te.
Si tonet celū crepitu fragroso.

Totus ⁊ casum minuet orbis.
Inter hec tanta positus p̄richla.
Rachel amo te.
Nil ab amplexu placido renellet.
Quicquid occurreret nihil hinc timeto.
Nullius vincat sub amore/quippe.
Rachel amo te.
Ventre secundo Iya sit licebit.
At sit ancillis nūerosā proles.
Nescio quid plus nitet ⁊ placet cur.
Rachel amo te
Suavis a te par requiesqz cordis.
Triste nil aufers tobvas camentis
Dulcibus prozū/bene concinentem.
Rachel amo te.
Rector egypti sapiens pudicus.
Nascitur ioseph tibi beniamingz.
Beniamin quancqz moriaris ortu.
Rachel amo te.
Osculeris me labijs pudicis.
Brachijs factis mea colla stringe.
Istud vt fiat tibi semp̄ herens.
Rachel amo te.
Spiritus sanct⁹ tibi multus vnus.
Dona virtutū retines beata.
Diligentes te satias in euum.
Rachel amo te. **Finit.**

Incipit tractatus

mgr̄i iohānis gersonis cancellarij p̄fien.
sup cantica canticorū. ad fr̄es ordinis car
thusiensis editus apud lugdunū Anno do
mini. M. cccc. xxx.

Ado te licet ordo Carthusien.
qm̄ amas me primū tuus. et iō
primū. argumēto x̄pi. qz fecisti
in me misericōdiaz. Amoris q̄ ⁊ tui
p̄batio. opis ē exhibitio. Tricenariū nā
qz post mortē meā indultū. p̄ fieri placu
it puenire me viuēte. **M**editatus suz
mecum. siquā opis vicissitudinē. vacua
senect⁹ mea posset asferre. Subijt mox ani
mū. petitiō v̄se deuotiōis mō facta p̄ non
nullos ex vobis. q̄si vice oim. q̄tin⁹ super
cantica canticorū scriberet aliq̄ q̄liscūqz stu
diositas mea. Inclinaui p̄tin⁹ cor meum
assentire. qz amo te. At enim amicorū vota
sunt filia. **C**eter post tota sūmis ingenijs
dictata sup eisdē canticis q̄d aut q̄le posset
addere pauptacula nullū vel tepide deuoti
ōis mee. diu satis i dubio fuit animus.
Tandē p̄silus i auxilio p̄cuz v̄fay decreui
nouū aliq̄d. aut saltē nouo mō scribere sub

affere ad

R